

SOSIALURIN

Nr. 72
Mikudagin
17. november 1976
49. árgangur
Leysasøla 2.00 kr.

frælsi
javnaður
brøðralag

Føroyski búskapurin viðbrekin — lætt ávirkaður av gongdini í útlandinum

Nettoskuldin seinastu tvey árin er økt við 240 milliónum krónum — bara bilar vóru um árs-skiftið kontraktaðir fyri 30 milliónir krónur

— Føroyski búskapurin er sum heild viðbrekin, við tað at inn- og útflutningsvirðið er sera stórt í mun til bruttótjóðarinnatøkuna. Føroyar verða tí ógvuliga lætt ávirkaðar av konjunkturinum uttanlanda, sigur Johan K. Joensen, formaður í búskaparráðnum.

Tey fyrstu av sjevtíðarunum vóru góð. Prísurin á føroyskum útflutningsvörum hækkaði skjótari enn prísurin á innfluttum vörum — t.v.s. at bítislutfallið í uttanlandahandlinum batnaði munandi. Harafturat var fiskiskipaflotin sera tíðarhóskandi og fiskivinnan var væl fyri hvat viðvíkur veiðirættindum.

— Og fiskavörur vóru bráðliga vorðnar knappheitsvörur í friðartíð, sum má sigast at vera eitt heilt sjáldsamt fyrbrigdi, sigur Johan K. Joensen.

— Ein av orsøkunum er tann strukturbroyting, sum er farin fram á fiskimarknaðinum. Harafturat kemur viðgerðin av fiskavörum, ið er ein avleiðing av teimum teknisku framstegunum innan frystidnaðin. Fiskur, sum áður var meira ein fátækramannakostur, er vorðin meira vanligur matur hjá teimum, ið betur ráð hava, við tað at hann í mongum førum er meira tilvirkaður.

Hákonjunkturur og infláión

— Vert er at minnst til, heldur Johan K. Joensen fram, at øll hesi ár — fyrst í sjevtíðarunum — tók seg upp ein harður hákonjunkturur í Vesturheiminum og mestum um somu tíð í øllum hesum londunum. So at siga einki land bremsaði búskaparligu gongdina. Í kjalarvorrinum komu stórar prishækkingar, m.a. á matvörum. Úrslitið var ein ógvuliga sterk infláión, sum var við at hótta búskaparligu gongdina.

— Í hesi viðbreknu støðu hendi so tað, at tey oljufram-

leiðandi londini hækkaðu prísirnar á olju, ið gjørdi, at í flestu av londunum í Vesturheiminum kom gjaldsjavnin í stórt hall móttvegis oljulondunum.

— Úrslitið var, at ein sokallað stagnation tók seg upp í 1974 — t.v.s., at í Vesturheiminum gjørdi ein sera sterk infláión seg galdandi samstundis sum ein stagnation tók seg upp í framleiðsluni. Hetta var nakað nýtt, sum vit ikki høvdu upplivað áður.

— Búskapurin í Vesturheiminum greiddi seg so við og við at koma burtur úr hesi hættiligu støðu, sum hótti við kreppu. Síðan er mestur dentur lagdur á at fáa hald á infláiónina.

Vend kemur í føroysku støðuna

Johan K. Joensen sigur, at orsakað av hesum frammanfyrirnevndu umstøðum var yvirskot á føroyska gjaldsjavnanum í 1970, 71, 72 og 73 uppá tilsamans 189,2 kr.

— Men í 1974 kom bráðliga vend í. Tað árið høvdu vit eitt hall uppá 117,7 mill. kr. Henda broytta støðan helt fram í 1975, tá hallið var 122,9 mill. kr.

Føroyar vórðu nú harðliga raktar av einum versnandi bítislutfallið við lækkanði útflutningsprísnum og hækkanði innflutningsprísnum, sigur Johan K. Joensen.

Ein av høvuðsgrundunum til hesi stóru hallini síðstu tvey árin, eru tær stóru skipaløgurnar, sum avgerðir vóru tiknar um í teimum búskaparligu góðu árunum.

Einki arbeiðsloysi — uttanlanda skuldin økt

Johan K. Joensen sigur, at Føroyar eru sloppnar undan arbeiðsloysi við atøkja munandi um skuldina úteftir. Nettoskuldin er í tvey ár økt við umleið 240 mill. kr.

Skylda 30 milliónir uppá bilar

Nettoókingin av skuld var í 1975 122,9 mill. kr. Teir stóru lántakararnir í útlandinum vóru einstaklingar og privat feløg, sum tóku 57,2 mill. kr. í lánunum.

Hetta eru norsk skipalán, lán

í viðtali við Sosialin seinasta mikudag segði formaðurin í búskaparráðnum, at væntandi fór árið 1976 at roynast betri enn undanfarnu tvey árin. Í viðtalinum í dag greiðir hann frá grundunum fyri búskaparligu gongdina seinastu árin

frá danska fiskaríbankanum, lán uppá byggingar og lán uppá bilar.

Bara í 1975 var skuldin uppá bilar økt við 10 milliónum. Samlaða skuldin uppá bilar var um árskeftið 75–76 umleið 30 mill. kr.

Áðrir lántakarar vóru kommunur, SEV og Telefonverkið, sum tóku fyri 41,3 mill. kr. í lánunum, og Landskassin trekti síðsta ár lutvist 20,4 mill. kr. í danska tjóðbankanum.

Ársveitsla

Suðurstreymoyar Javnaðarfelag skipar fyri ársveitslu 26. november við dogurðaborið. Tað verður boðað nærri frá veitsluni seinri.

Annfinn Hammer nýggjur formaður

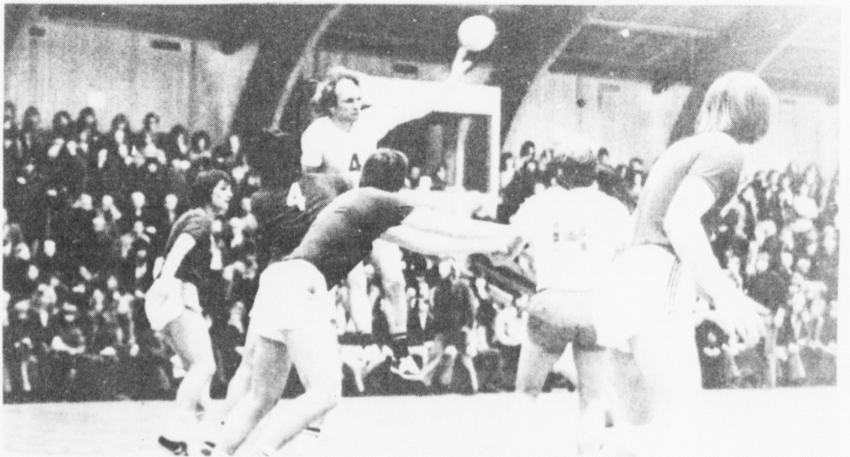
Fótbóltsdeild ÍSF's hevði ársfund um seinasta vikuskiftið. Frammanundan fundinum hevði formaðurin í fótbóltsdeildini í fyra ár, Poul Michelsen, boðað frá, at hann ikki lat seg stilla uppáftur. Í hansara stað varð Annfinn Hammer valdur. Einar Thomasen, sum hevur sitið í nevndini í fyra ár, tók heldur ikki við afturvali. Nevndin sær nú soleiðis út: Annfinn Hammer, Per N. Persson, Chr. Olsen, Ole Christiansen og Marcus Kotlum. Til eykamenn vórðu valdir Óli Holm og Jógvan Eliassen.

Dómsnevndin varð afturvald og ein eykamaður valdur. Í dómsnevndini sita Jógvan Sundstein, Solvi Jespersen og Jógvan Jacobsen (Ki). Eykamaður er Jógvan Johansen.

Nevndin hevur skipað seg við Annfinn Hammer sum formanni, Christian Olsen sum

næstformanni og Marcus Kotlum sum skrivara. Í kappingar-

nevndina hevur nevndin valt Christian Olsen, Annfinn

Hammer og Ole Christiansen. Í dómaranevndina hevur nevndin valt Ole Christiansen, Annfinn Hammer og Chr. Olsen. Í skeið- og landsliðsnevndina hevur nevndin valt Annfinn Hammer, Per N. Persson og Marcus Kotlum.

Ársfundurin samtykti nakrar broytingar í kappingarreglurnar bæði í lands- og steypakappingini.